

IWONA KORCZAK, MARCIN TOMASZEWSKI

ROZWÓJ GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH W POLSCE W LATACH 2000-2015

Słowa kluczowe: *grupy producentów rolnych, organizowanie się rolników, Wspólna Polityka Rolna, fundusze unijne*

STRESZCZENIE

Podstawowym celem pracy jest ocena procesu oraz stopnia zorganizowania się rolników w grupach producentów rolnych w latach 2000-2015, jak również podsumowanie wsparcia finansowego, pochodzącego ze środków pomocowych UE, przeznaczonego na ten cel w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Z przeprowadzonej analizy wynika, że proces organizowania się rolników w grupy producentów przebiega dość wolno, pomimo przeznaczonego na ten cel wsparcia ze środków unijnych.

IWONA KORCZAK, MARCIN TOMASZEWSKI

DEVELOPMENT OF GROUPS OF FARMING PRODUCERS IN POLAND IN 2000-2015 YEARS

Keywords: *groups of farming producers, organising oneself of farmers, Common Agricultural Policy, EU funds*

SUMMARY

An assessment of the process is a basic aim of the work and of degree of organising oneself of farmers in groups of farming producers in 2000-2015 years, as well as suming up of the backing, coming from the foreign aid budget the EU, allocated for this purpose in the framework of the rural development plan for years 2004-2006 and rural development programme for years 2007-2013. He results from conducted analysis, that process organising oneself into groups of producers is spending farmera running quite slowly, in spite of the support allocated for this purpose from EU centres.

e-mail: Iwona.Korczak@minrol.gov.pl
e-mail: Marcin.Tomaszewski@minrol.gov.pl

TERESA MIŚ

POMOC DLA MŁODYCH ROLNIKÓW Z FUNDUSZY UE I ICH WYKORZYSTANIE NA PRZYKŁADZIE PODKARPACIA

Słowa kluczowe: *młodzi rolnicy, program rozwoju obszarów wiejskich, inwestycje, zwiększenie konkurencyjności*

STRESZCZENIE

Objęcie polskiego rolnictwa zasadami Wspólnej Polityki Rolnej UE wymusiło działania dostosowawcze gospodarstw rolnych do reguł konkurencyjności na wspólnym europejskim rynku. W opracowaniu poddano ocenie udział młodych rolników w absorpcji środków unijnych na nowe inwestycje w gospodarstwach rolnych w ujęciu regionalnym w latach 2007-2013 i 2014-2020. Badania wykazały, że regiony, które charakteryzują się większym potencjałem ekonomicznym rolnictwa i korzystniejszą strukturą agrarną (kujawsko-pomorskie i wielkopolskie) w większym stopniu korzystają z pomocy unijnej aniżeli regiony o słabszym ekonomicznym rolnictwie i rozdrobnionej strukturze gospodarstw. Dotyczy to zwłaszcza rolnictwa Polski południowo-wschodniej – Podkarpacie i Małopolska, które na skutek uwarunkowań strukturalnych, niskich dochodów i innych ograniczeń nie jest w stanie w pełni wykorzystać dostępnej dla rolników pomocy finansowej, pomimo dużej aktywności rolników w tej kwestii.

TERESA MIŚ

THE AID FOR YOUNG FARMERS OF THE EU FUNDS AND THEIR UTILIZATION ON THE EXAMPLE PODKARPACIE

Keywords: *young farmers, rural development programme, investments, raising of competitiveness*

SUMMARY

Once Polish agriculture became covered by the principles of the EU Common Agriculture Policy (CAP), it enforced adaptation activities in farms in order to adjust to the rules of competition on common European market. The paper undertakes an assessment of the participation of young farmers in the absorption of EU funds for new investment in farms in regional frames over the period of 2007-2013 and 2014-2020. The study has shown that regions, which have agriculture with higher economic potential and more favorable agrarian structure (Kujawsko-pomorskie and Wielkopolska), utilize assistance of the EU to higher degree than regions, which have agriculture with weak economic potential and a small-farm structure. It applies in particular to agriculture of south-eastern Poland (Podkarpackie and Malopolska), which, because of structural restrictions, its low profitability and other restrictions, is unable to utilize fully the financial assistance available for farmers, despite farmer's activity in those respects.

e-mail: tmis@ur.edu.pl

MAGDALENA MĄDRA-SAWICKA, MIROŚLAW WASILEWSKI

**FINANSOWANIE KAPITAŁEM OBCYM GOSPODARSTW ROLNYCH
W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM A ZAANGAŻOWANIE ZIEMI
JAKO CZYNNIKA PRODUKCJI**

Słowa kluczowe: gospodarstwa rolnicze, finansowanie kapitałem obcym, opinia rolników, powierzchnia użytków rolniczych

STRESZCZENIE

Celem głównym opracowania jest przedstawienie opinii rolników na temat finansowania działalności gospodarstw kapitałem obcym przy uwzględnieniu zaangażowania ziemi jako czynnika produkcji. Badania przeprowadzono z wykorzystaniem kwestionariusza wywiadu na grupie 100 rolników prowadzących indywidualne gospodarstwa rolnicze w województwie mazowieckim oraz funkcjonujących w ramach rachunkowości rolnej systemu FADN. Rolnicy wskazali na dwa realizowane cele związane ze wzrostem zaangażowania kapitału obcego: utrzymanie płynności finansowej na bezpiecznym poziomie oraz przeprowadzanie szybszej modernizacji. Największą liczbę czynników, którą brali pod uwagę rolnicy przy zwiększaniu poziomu zadłużenia stwierdzono w gospodarstwach największych obszarowo. Wśród najczęściej wskazywanych determinant w tym zakresie wyróżnić można: wartość inwestycji, na którą pozyskiwane miało być finansowanie zewnętrzne oraz wartość kredytu i odsetek.

MAGDALENA MĄDRA-SAWICKA, MIROŚLAW WASILEWSKI

**FINANCING OF FOREIGN CAPITAL OF FARM IN MAZOWIECKIE
VOIVODSHIP AND ENGAGEMENT OF THE LAND AS A PRODUCTION FACTOR**

Keywords: agriculture holdings, foreign sources of financing, farmer's opinion, cropland area

SUMMARY

The aim of the paper is to present and evaluate the opinion of farmers on the financing of holding foreign capital under criterion of cropland area usage in farms. The study was conducted using a questionnaire interview on a group of 100 farmers individual agricultural holdings leading accounting and agricultural FADN system, in mazowieckie voivodship. The main objectives of increasing the debt level were indicated by farmers in two opposing aims such as maintaining liquidity at a safe level and carrying out rapid modernization and development of farms. The greatest number of determinants shaping the debt level were found in farms characterized with the largest cropland areas. Among the most frequently cited factors by farmers, mainly were distinguish: the value of investments which need external financing and the value of the loan and interest.

e-mail: magdalena_madra@sggw.pl
e-mail: miroslaw_wasilewski@sggw.pl

AGNIESZKA TARNOWSKA

**PERSPEKTYWY ZMIAN ZASOBÓW PRODUKCYJNYCH I ICH
WYKORZYSTANIA W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO W OPINII EKSPERTÓW Z REGIONU**

Słowa kluczowe: *rolnictwo, gospodarstwa rolne, zasoby produkcyjne, ilość zasobów, jakość zasobów, wykorzystanie zasobów*

STRESZCZENIE

Celem artykułu było nakreślenie perspektyw zmian zasobów produkcyjnych w dolnośląskich gospodarstwach rolnych do 2020 roku. Oparto się na badaniach własnych przeprowadzonych wśród 21 ekspertów (tzw. techniką ankiet eksperckich) jesienią 2013 roku. Przeanalizowano: stan i przewidywane zmiany w zasobach produkcyjnych gospodarstw rolnych i ich wykorzystaniu, przewidywane zmiany organizacyjne i produkcyjne oraz oczekiwane efekty zmian. Prognozowano poprawę wykorzystania użytków rolnych i zmiany pozwalające, aby woj. dolnośląskie stało się znaczącym w kraju i za granicą producentem pasz. Eksperci przewidywali zmniejszenie liczby pracujących w dolnośląskim rolnictwie oraz wzrost liczby maszyn rolniczych.

AGNIESZKA TARNOWSKA

**PERSPECTIVES FOR CHANGES OF RESOURCES AND THEIR UTILIZATION IN
DOLNOSLASKIE VOIVODSHIP FARMS IN THE OPINION OF EXPERTS FROM
THE REGION**

Keywords: *agriculture, farms, production resources of farms, amount of resources, quality of resources, utilization of resources*

SUMMARY

The aim of the article was to outline the perspective for changes of production resources in dolnoslaskie voivodship farms by 2020. It was based on own research conducted among 21 experts with expert surveys technique in autumn of 2013. There were analyzed: status and anticipated changes in farms resource production and their utilization, expected organizational and production changes, as well as the expected effects of the changes. It was assumed improvement of agricultural land use and changes which make that dolnoslaskie voivodship become significant in the country and abroad manufacturer of feed. Experts have predicted a reduction in the number of employees in dolnoslaskie voivodship agriculture and increase in the number of agricultural machines.

e-mail: Agnieszka.tarnowska@ue.wroc.pl

MICHAŁ FIGURA

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA ZIEMI W ZALEŻNOŚCI OD TYPU ROLNICZEGO GOSPODARSTWA ROLNEGO

Słowa kluczowe: *dzierżawa gruntów, typ gospodarstwa rolnego*

STRESZCZENIE

W pracy podjęto problem wpływu nastawienia produkcyjnego gospodarstwa rolnego na strukturę własnościową ziemi, tj. udział użytków dzierżawionych. Wykorzystano w tym celu bazę danych gromadzoną przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie w ramach systemu Polski FADN.

Wykazano między innymi, że udział użytków rolnych dzierżawionych w ramach prowadzenia działalności rolniczej przez gospodarstwo rolne jest mocno zależny od jego ukierunkowania, czyli nastawienia produkcyjnego. Najwięcej gruntów, niebędących własnością gospodarstwa dzierżawią producenci rolni będący w posiadaniu gospodarstw rolnych nastawionych na uprawy polowe. Udział ziemi dzierżawionej w tych gospodarstwach wynosi ponad 35%. Najmniejszy udział gruntów użytkowanych na podstawie dzierżawy ma miejsce w gospodarstwach znajdujących się w typie „uprawy ogrodnicze” oraz „uprawy trwałe”. Można przypuszczać, że zwiększanie skali produkcji, poprzez wzrost powierzchni gospodarstwa rolnego zwłaszcza drogą dzierżawy, staje się niezbędne w celu poprawy wyników produkcyjnych i ekonomicznych.

MICHAŁ FIGURA

INFLUENCE ATTITUDES FARM PRODUCTION ON SET-ASIDE LAND

Keywords: *lease land, type of farming*

SUMMARY

The paper discusses the problem of the impact of attitude on the production of farm land ownership structure, ie. share of leased land. Used for this purpose a database accumulated by the Institute of Agricultural Economics and Food Economy National Research Institute in Warsaw within the Polish FADN system.

It has been shown, among other things, that the share of agricultural leased land in the course of agricultural activities in the farm is heavily dependent on its orientation, or attitude manufacturing. Most leasing land not owned by agricultural producers who are holders of farms focused on field crops. The share of leased land in these farms is over 35%. The smallest share of the acquired land lease touches holdings in the type of “horticulture” and “permanent crops”. It can be assumed that increasing the scale of production through an increase in farm size especially by the lease has become increasingly necessary for its effective management.

e-mail: michalf6@o2.pl

PAWEŁ BOCZAR

KONKURENCYJNOŚĆ W PRODUKCJI RZEPAKU, KUKURYDZY I BURAKÓW CUKROWYCH NA ŚWIECIE – WYBRANE ELEMENTY

Słowa kluczowe: konkurencyjność, koszty produkcji, rzepak, kukurydza, burak cukrowy

STRESZCZENIE

Celem opracowania była analiza kosztów produkcji rzepaku, kukurydzy i buraka cukrowego w wybranych gospodarstwach głównych graczy rynkowych oraz uzyskanego wyniku finansowego. Wśród analizowanych kosztów wyróżniono koszty bezpośrednie, operacyjne, ziemi oraz pozostałe. W opracowaniu wykorzystano dane z bazy agri benchmark za okres 2011-2013. Wszystkie analizowane gospodarstwa odnotowały dodatni wynik finansowy dla analizowanych upraw poza gospodarstwami z Francji.

PAWEŁ BOCZAR

COMPETITIVENESS IN RAPESEEDS, CORN AND SUGAR BEETS PRODUCTION IN THE WORLD - SELECTED ELEMENTS

Keywords: competitiveness, production costs, rapeseeds, corn, sugar beets

SUMMARY

The aim of the study was to analyze rapeseeds, corn and sugar beets production costs in selected farms of the main players in the market and the resulting financial result. The analyzed costs are divided into direct costs, operational, land and other costs. The study used data from a agri benchmark database for the period 2011-2013. All analyzed farms obtained a positive financial result for the analyzed crops beyond the farms in France

e-mail: pboczar@up.poznan.pl

EWA MATYJASZCZYK, ADAM DOBRZAŃSKI

ZACHWASZCZENIE UPRAW SZPINAKU I PROBLEMY Z JEGO OGRANICZANIEM

Słowa kluczowe: *szpinak, ograniczanie zachwaszczenia, uprawy małoobszarowe, metody zapobiegawcze, zwalczanie chwastów, Polska, integrowana ochrona roślin*

STRESZCZENIE

Ze względu na dużą liczbę niewielkich gospodarstw, uprawy małoobszarowe mają w Polsce duże znaczenie, ponieważ umożliwiają osiągnięcie stosunkowo wysokiego przychodu z hektara. Jednakże możliwości chemicznej ochrony upraw małoobszarowych w Polsce są często niewystarczające.

Pomimo stosunkowo niewielkiego wpływu chwastów na wysokość plonu, ochrona szpinaku przed chwastami jest niezwykle ważna, ponieważ ich obecność może zdyskwalifikować wartość handlową zebranego plonu. W artykule omówiono niechemiczne metody ochrony przed chwastami, zarówno przed, jak i po siewie szpinaku. W Polsce chemiczne środki ochrony roślin mogą być stosowane jedynie przed siewem, ponieważ w roku 2015 nie są zarejestrowane żadne herbicydy do ochrony szpinaku. Sytuacja polskich rolników jest niełatwa, tym bardziej, że w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej chemiczne środki do ochrony szpinaku są dostępne.

EWA MATYJASZCZYK, ADAM DOBRZAŃSKI

WEED MANAGEMENT IN SPINACH IN POLAND

Keywords: *spinach, weed management, minor crops, prevention methods, weed control, Poland, integrated pest management*

SUMMARY

Due to the big number of small farms production of minor crops is important in Poland, as it gives comparatively large income per hectare. However the possibilities of chemical protection of minor crops, such as spinach, are often insufficient in Poland.

In spite of spinach comparatively low susceptibility for weeds, its weed management is very important as presence of weeds can disqualify the trade value of harvested crop. The paper presents non-chemical methods of weed management in spinach as well before, as after sowing. In Poland the chemical methods can be used only before sowing as in 2015 there are no herbicides registered for spinach protection. The situation of the Polish farmers is challenging, especially as in the other EU Member States herbicides for spinach protection are available.

e-mail: e.matyjaszczyk@iorpib.poznan.pl

ANDRZEJ GÓRNIK, MARIUSZ MATYKA

METODY MONITORINGU WILGOTNOŚCI GLEBY

Słowa kluczowe: *wilgotność gleby, metoda elektrometryczna, metoda pojemnościowa, FDR, TDR, metoda neutronowa*

STRESZCZENIE

W dobie coraz częściej występującego zjawiska suszy na całym świecie pojawia się problem kontrolowania zawartości wody w glebie, jak również optymalizacji nawadniania roślin. W opracowaniu przedstawiono charakterystykę metod pomiarowych służących do oceny wilgotności gleb. W zestawieniu została opisana bezpośrednia metoda termograwimetryczna, jak również pośrednie: metoda elektrometryczna, metoda pojemnościowa, metoda FDR, metoda TDR oraz metoda neutronowa. Metody zestawione w opracowaniu stanowią istotną rolę w procesie monitorowania wilgotności gleb oraz w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy efektywności wykorzystania wody w celu zrównoważonego nawadniania gleb.

ANDRZEJ GÓRNIK, MARIUSZ MATYKA

THE ADVANTAGE SOIL MOISTURE MONITORING METHODS

Keywords: *soil moisture, electrometric method, capacity method, FDR, TDR, neutron method*

SUMMARY

Due to the increasing share of droughts all around the world, there is a major need of controlling and optimizing the water content in the soil. The presented review contains characteristics of soil moisture measuring methods. The termogravimetric direct method, as well as indirect methods such as: electrometric method, capacity method, frequency domain reflectometry method, time domain reflectometry method and neutron method have been described in this paper. Methods shown in this paper have significant influence on soil moisture monitoring as well as on the increased efficiency of water usage in order to achieve sustainable irrigation of the soil.

e-mail: agornik@iung.pulawy.pl
e-mail: mmatyka@iung.pulawy.pl